

Ing. Jiří Hejkrlik, hejkrlik@its.czu.cz, tel.: 224 382 508

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomová práce studentky **Marie Hokrové** s názvem „*Mezinárodní obchod se zemědělskými komoditami – dopady protekcionismu a spotřeby vyspělých zemí na rozvojové země: s příkladem kaka a cukru*“ je zpracována na 99 stranách textu, členěna do 3 hlavních kapitol a obsahuje 25 příloh. V rozsáhlém seznamu použité literatury je uvedeno 43 titulů a 100 použitých zdrojů z internetu. Nedílnou součástí je seznam použitých zkratk, abstrakt, seznam tabulek, grafů, obrázků a rámečků.

Hlavním cílem práce je analýza vlivu mezinárodního obchodu se zemědělskými komoditami na rozvojové země a potvrzení či vyvrácení hypotézy o nespravedlnosti současných pravidel a různých podmínek pro různé aktéry (na úrovni jednotlivých států). Jak autorka sama uvádí jedná se o práci převážně rešeršního typu za použití množství citované literatury, diskutující různé úhly pohledu a snahu o vlastní pozorování a vyvození závěrů.

Obsáhlé téma problematiky mezinárodního zemědělského obchodu je zpracováno široce zahrnující veškeré ekonomické, sociální i environmentální aspekty. Je však zpracováno kvalitně a velice pečlivě. Ze způsobu zpracování dat a citované literatury je zřejmé, že se autorka zhostila svého úkolu odpovědně.

Práce vychází z teoretického a historického rámce utváření podoby mezinárodního obchodu a přes detailní popis současného stavu, pravidel a vlivu hlavních aktérů se dostává až k demonstrativním případovým studiím u cukru a kaka. Autorka práce již v první kapitole definuje čtyři základní možné pohledy na přínosy či hrozby globálního propojování trhů a pomocí této perspektivy několika protichůdných názorů nazírá složitou problematiku v celém průběhu své práce.

V první kapitole je podán přehled nejdůležitějších teorií historicky formulující pravidla mezinárodního obchodu. U každého názorového proudu je naznačen také jeho vliv na současný stav a teorie jsou podrobeny rozboru a případné kritice.

Ve druhé kapitole autorka nejdříve rozebírá hlavní používané nástroje regulace mezinárodního zemědělského obchodu a na příkladech různých komodit demonstruje jejich vliv na rozvojové země. Vhodně odlišuje konkurenční plodiny od nekonkurenčních. Kriticky

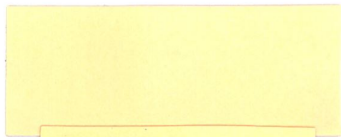
se vyjadřuje zejména k nejproblémovějším oblastem jako jsou celní eskalace, domácí podpora a exportní dotace. I přes jasně dané závazky v posledních dvou kolech jednání WTO je zde na konkrétních číslech demonstrován minimální pokrok uvolňování bariér, ke kterým ze stran rozvinutých zemí došlo. Neopomíná ani kritiku přijímání rozhodnutí pomocí konsensu a názorovou nejednotnost členů WTO na stupeň liberalizace světového obchodu. Prostor věnuje také definici základních skupin členských zemí WTO sdružených podle vlivu liberalizace na jejich národní ekonomiky a z toho vyplývajících zájmů. Neopomíná ani problematiku „eroze preferencí“ a tzv. „čistých dovozců“, které narušují převládající názor, že liberalizace zemědělského obchodu je pro rozvojové země jednoznačně přínosná. Podkapitoly věnující se environmentálním dopadům dále ukazují nejednoznačnost správné cesty zejména ve vztahu liberalizace a vyššího ekologického zatížení způsobeného mezinárodní dopravou.

Ve třetí kapitole autorka detailně rozebírá dvě komodity – kakao a cukr. Kapitoly začínají všeobecnými informacemi a popisem komoditních řetězců a hlavních aktérů (států a nadnárodních korporací). Dále je věnován prostor detailnímu rozboru vlivu obchodu na životní úroveň producentů z rozvojových zemí. Jako kvalitní lze považovat odhady možného budoucího vývoje, geografické změny produkce a změny finančních toků demonstrující autorčinu znalost současného stavu a trendů.

Celý text doprovázejí kvalitně zpracované tabulky, rámečky a grafy, které díky věrohodným zdrojům demonstrují a rozvíjejí výklad. Práce je psána živým a čtivým jazykem. Výborné formální, formulační a logické zpracování kazí pouze množství stylistických a pravopisných chyb v úvodních kapitolách.

Domnívám se, že diplomantka úspěšně zvládla složité téma, diplomová práce po obsahové i formální stránce splňuje požadavky na ní kladené a proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením: **výborný**.

V Praze dne 21.9.2007

Ing. Jiří Hejkrlik
Katedra inženýrství, ekonomiky a rozvoje
venkova tropů a subtropů
Česká zemědělská univerzita v Praze